

บทที่ 3

วัสดุอุปกรณ์ และ วิธีการทดลอง

วัสดุและอุปกรณ์

1. การผสมพันธุ์กล้วยไม้

1.1 วัสดุพันธุ์พืช ได้แก่ ต้นกล้วยไม้สกุลหวานพันธุ์พื้นเมือง 11 ชนิด จาก 4 หมู่ ดังนี้

1.1.1 หมู่ *Callista*

1.1.1.1 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendrobium chrysotoxum* Lindl.

รหัส D026

ชื่อสามัญ เอียงคำ

ลักษณะเด่น ดอกสีเหลืองสด กลีบดอกหนาเป็นมันคล้ายปุ๋ย ขอนปากหักเป็นครุย ช่อดอกเป็นแบบช่อห้อย และไม่ทิ้งใบ ช่วงเวลาการอุดดอก เดือนเมษายน

1.1.2 หมู่ *Dendrobium*

1.1.2.1 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. unicum* Seidenf.

รหัส D015

ชื่อสามัญ ครั้งแಡด หรือ เอียงสายสีแಡด

ลักษณะเด่น ดอกขนาดเล็ก มีสีส้มสดใส ส่วนของปากชี้ขึ้น- ข้างบน ปากมีสีเหลืองมีเส้นสีส้มขิดเป็นลายทั่วปาก ลำลูกกลัดยาว สำน ทรงตันเล็กกะทัดรัด

ช่วงเวลาการอุดดอก เดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม

1.1.2.2 ชื่อวิทยาศาสตร์

Den. findlayanum Par & Rchb.f.

รหัส D030

ชื่อสามัญ เอียงพวงหยก หรือ เอียงหวานปม

ลักษณะเด่น ดอกสีชมพู โคนปากสีเหลือง ปลายกลีบมีแต้ม สีขาว ลำลูกกลัดยาวแบบ มีส่วนของปล้องพองออกมาเป็นปม มีสีเขียวเหลืองเป็นมัน

ช่วงเวลาการอุดดอก เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม

จัดทำโดย ศ.ดร. วิภาดา ใจดี
Chiang Mai University
Copyright © 2024

1.1.2.3 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. nobile* Lindl.

รหัส D031

ชื่อสามัญ เอื้องเก้ากิ่ว

ลักษณะเด่น คอกสีชมพูอมม่วง ปลายกลีบจะมีสีเข้มกว่า
ปากห่อเป็นท่อ โคนปากมีสีเหลืองและมีแต้มสีน้ำตาล 2 จุด
ช่วงเวลาการออกดอก เดือนมีนาคม - เมษายน

1.1.2.4 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. crystallinum* Rchb.f.

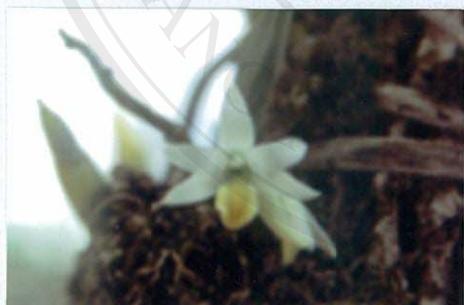
รหัส D044

ชื่อสามัญ เอื้องสายสามตี

ลักษณะเด่น กลีบดอกสีขาว มีแต้มสีม่วงที่ส่วนของ
ปลาย กลีบและปลายปาก โคนปากมีสีเหลือง
ช่วงเวลาการออกดอก เดือนมีนาคม - เมษายน

1.1.3 หมู่ *Formosae*

1.1.3.1 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. scabringue* Lindl.

รหัส D012

ชื่อสามัญ เอื้องแซะ

ลักษณะเด่น คอกเล็กสีขาว มีกลีนหอม ปากสีเหลือง ทรง
ตันเด็ก

ช่วงเวลาการออกดอก เดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์

1.1.3.2 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. cariniferum* Rchb.f.

รหัส D018

ชื่อสามัญ เอื้องเงินแดง

ลักษณะเด่น คอกสีขาวครีม มีกลีนหอม ปากสีเหลือง
อ่อน คอดอกมีสีส้ม ขอบปากหยักและมีสีเหลือง
ช่วงเวลาการออกดอก เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน

1.1.3.3 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. infundibulum* Lindl.

รหัส D034

ชื่อสามัญ เอื้องตาเหิน

ลักษณะเด่น ดอกมีขดนาดใหญ่สีขาว ปากสีขาวมีเต้มสีส้ม
ตรงกลางปาก

ช่วงเวลาการออกดอก เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม

1.1.3.4 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. trigonopus* Rchb.f.

รหัส D037

ชื่อสามัญ เอื้องคำปากไก่

ลักษณะเด่น ดอกสีเหลือง กลีบดอกหนาเป็นมัน
ปากสีเขียวเหลือง มีปากด้านข้าง ดอกบานทันนาน
ช่วงเวลาการออกดอก เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม

1.1.3.5 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. draconis* Rchb.f.

รหัส D022

ชื่อสามัญ เอื้องเงิน

ลักษณะเด่น ดอกมีสีขาว ปลายกลีบในแหลม ปลายปาก
แหลมยื่นออกมานอกไป มีกลีบด้านข้าง มีกลีบหอน
ช่วงเวลาการออกดอก เดือนมีนาคม - เมษายน

1.1.4 หมู่ *Phalaenarie*

1.1.4.1 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Den. phalaenopsis* Fitzg.

รหัส D017

ชื่อสามัญ หวานฟ้าແລນອปչិត

ลักษณะเด่น ดอกสีชมพูอมม่วง ฟอร์มดอกสวยงาม ช่อดอก
เป็นแบบ raceme

ช่วงเวลาการออกดอก เดือนตุลาคม - มีนาคม

1.2 อุปกรณ์

- 1.2.1 ไม้จิมฟันสะอะด
- 1.2.2 คีมคีบ
- 1.2.3 ฉลากสำหรับเจียนรายละเอียด
- 1.2.4 กระดาษชำระ
- 1.2.5 แมลกอซอส

2. การทำ RAPD

2.1 ตัวอย่างพืช

ใบอ่อนที่ 2 หรือ 3 นับจากยอด ที่สะอาดและไม่เป็นโรค

2.2 สารเคมี

- 2.2.1 agarose (บริษัท Promega)
- 2.2.2 ammonium acetate
- 2.2.3 boric acid
- 2.2.4 bromophenol blue
- 2.2.5 cetyltrimethyl ammonium bromide
- 2.2.6 chloroform
- 2.2.7 deoxyribonucleoside triphosphates (บริษัท Invitrogen)
- 2.2.8 DNA Marker 50–2500 bp. (คูเบส)
- 2.2.9 ethidium bromide
- 2.2.10 ethyl alcohol
- 2.2.11 ethylenediaminetetraacetic acid
- 2.2.12 EZ Load Precision Molecular Mass Standard (บริษัท BIO-RAD)
- 2.2.13 isopropanol
- 2.2.14 isoamyl alcohol
- 2.2.15 liquid nitrogen
- 2.2.16 magnesium chloride (บริษัท Invitrogen)
- 2.2.17 2 – mercaptoethanol
- 2.2.18 PCR reaction buffer (บริษัท Invitrogen)
- 2.2.19 polyvinyl pyrrolidone – 40

- 2.2.20 primer (บริษัท Operon Technology) คือ OPF01-20 และ OPD03
(ภาคผนวก ตาราง 34)
- 2.2.21 sodium chloride
- 2.2.22 sodium dodecyl sulfate
- 2.2.23 sucrose
- 2.2.24 *Taq* DNA polymerase (บริษัท Invitrogen)
- 2.2.25 tris [hydroxy methyl] aminomethane
- 2.2.26 xylene cyanol FF

2.3 อุปกรณ์

- 2.3.1 เครื่อง thermocycler (Gene Amp PCR System 24000 ; Perkin Elmer)
- 2.3.2 ชุดอุปกรณ์อิเล็กโทรโฟเรซ (electrophoresis) ชนิดแนวอน (บริษัท BIO-RAD)
- 2.3.3 เครื่องจ่ายกระแสไฟฟ้า (power supply : บริษัท BIO-RAD)
- 2.3.4 เครื่องซั่งแบบละเอียด
- 2.3.5 เครื่องหมุนไหว้ยิงความเร็วสูง
- 2.3.6 เครื่องเขย่า (shaker)
- 2.3.7 แผ่นความร้อน
- 2.3.8 เครื่องทำน้ำแข็ง
- 2.3.9 หม้อนึ่งความดันไอน้ำ
- 2.3.10 ตู้บ่ม
- 2.3.11 UV transilluminator หรือ BIO – RAD Mini-Transilluminator
- 2.3.12 Gel Documentation ยี่ห้อ Syngene รุ่น Gene Genius (บริษัท Lab Focus)
- 2.3.13 โกร่งบดตัวอย่าง
- 2.3.14 ถังบรรจุในไตรเจนเหลว
- 2.3.15 ตู้แช่ -20 องศาเซลเซียส และ ตู้แช่ -70 องศาเซลเซียส
- 2.3.16 water bath
- 2.3.17 adjustable automatic pipettes P2, P10, P20, P100, P200 และ P1000
- 2.3.18 microcentrifuge tube ขนาด 1.5 มิลลิลิตร และ multi ultra PCR tube ขนาด 0.5 และ 0.2 มิลลิลิตร
- 2.3.19 เครื่องวัดความเป็นกรดด่าง

- 2.3.20 เครื่องปั่นผสม (magnetic stirrer)
- 2.3.21 pipette tip ขนาด 10 และ 200 ไมโครลิตร
- 2.3.22 เครื่องดูดอากาศ (suction pump)
- 2.3.23 หวีสีบีบ (comb)
- 2.3.24 ถาดพลาสติกสำหรับเตรียมเจลขนาด 15×15 เซนติเมตร
- 2.3.25 เตาไมโครเวฟ
- 2.3.26 ตู้ดูดไอพิม
- 2.3.27 vortex mixer
- 2.3.28 เครื่องแก้วต่าง ๆ ได้แก่ บีกเกอร์ขนาดต่าง ๆ ปิเป็ต กระบวนการต่าง และแท่งแก้วคนสารละลาย
- 2.3.29 อุปกรณ์อื่น ๆ เช่น ช้อนตักสาร รุ่งมือ กระดาษซึ่งสาร ปากถัง กล่องโฟม แผ่นอลูมิเนียม ถาดพลาสติก กระดาษชำระ กระถาง ไม้บรรทัด และมีดคัตเตอร์

วิธีการทดลอง

แบ่งแนวการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นแรก ศึกษาความสามารถในการผสมข้ามหมู่ของกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์พื้นเมือง เพื่อสร้างลูกผสมชั่วที่ 1 จากนั้นศึกษาความสามารถสัมพันธ์ทางพันธุกรรมในระดับเดียวกันของกล้วยไม้สกุลหวายในคู่ผสมที่สามารถให้ลูกผสมได้ และลูกผสมที่ได้โดยใช้เทคนิค RAPD ซึ่งมีวิธีการทดลองดังนี้

การทดลองที่ 1 การปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีการผสมพันธุ์

เตรียมต้นกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์พื้นเมือง 11 ชนิด จาก 4 หมู่ แล้วผสมพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายด้วยการถ่ายละลายนอกกระโดดโดยการผสมข้ามชนิดที่ภายนอกกันและข้ามหมู่ เพื่อสร้างเม็ดลูกผสมชั่วที่ 1 (ตาราง 1)

ตาราง 1 คู่ผสมกล้วยไม้สกุลหวายที่ได้มีการศึกษาการผสมข้ามชนิดภายนอกกันและข้ามหมู่

คู่ผสมที่	แม่		พ่อ	
	รหัส	หมู่	รหัส	หมู่
1	D 017	<i>Phalaenanche</i>	D 015	<i>Dendrobium</i>
2	D 015	<i>Dendrobium</i>	D 012	<i>Formosae</i>
3	D 012	<i>Formosae</i>	D 017	<i>Phalaenanche</i>

ตาราง 1 (ต่อ)

คูณสมที่	แม่		พ่อ	
	รหัส	หมู่	รหัส	หมู่
4	D017	<i>Phalaenanche</i>	D022	<i>Formosae</i>
5	D015	<i>Dendrobium</i>	D022	<i>Formosae</i>
6	D012	<i>Formosae</i>	D015	<i>Dendrobium</i>
7	D017	<i>Phalaenanche</i>	D012	<i>Formosae</i>
8	D022	<i>Formosae</i>	D012	<i>Formosae</i>
9	D022	<i>Formosae</i>	D015	<i>Dendrobium</i>
10	D015	<i>Dendrobium</i>	D017	<i>Phalaenanche</i>
11	D026	<i>Callista</i>	D018	<i>Formosae</i>
12	D030	<i>Dendrobium</i>	D026	<i>Callista</i>
13	D026	<i>Callista</i>	D030	<i>Dendrobium</i>
14	D031	<i>Dendrobium</i>	D030	<i>Dendrobium</i>
15	D031	<i>Dendrobium</i>	D026	<i>Callista</i>
16	D018	<i>Formosae</i>	D037	<i>Formosae</i>
17	D031	<i>Dendrobium</i>	D018	<i>Formosae</i>
18	D018	<i>Formosae</i>	D031	<i>Dendrobium</i>
19	D030	<i>Dendrobium</i>	D018	<i>Formosae</i>
20	D030	<i>Dendrobium</i>	D031	<i>Dendrobium</i>
21	D034	<i>Formosae</i>	D037	<i>Formosae</i>
22	D037	<i>Formosae</i>	D034	<i>Formosae</i>
23	D037	<i>Formosae</i>	D022	<i>Formosae</i>
24	D034	<i>Formosae</i>	D022	<i>Formosae</i>
25	D022	<i>Formosae</i>	D034	<i>Formosae</i>
26	D022	<i>Formosae</i>	D044	<i>Dendrobium</i>
27	D044	<i>Dendrobium</i>	D022	<i>Formosae</i>
28	D017	<i>Phalaenanche</i>	D044	<i>Dendrobium</i>
29	D044	<i>Dendrobium</i>	D017	<i>Phalaenanche</i>
30	D017	<i>Phalaenanche</i>	D018	<i>Formosae</i>

บันทึกผลที่ได้จากการทดสอบพันธุ์และการติดฝักของแต่ละคู่ผสม สำหรับคู่ผสมที่ติดฝัก เมื่อฝักมีอายุครบ 3 เดือนนับจากวันที่ผสมพันธุ์ นำมาเพาะเมล็ดในสภาพปลอกเชื้อโดยใช้อาหารวุ้น สูตร Vacin and Went (1949) (ดูวิธีเตรียมในภาคผนวก) แล้วบันทึกจำนวนต้นของลูกผสมแต่ละคู่ และเปอร์เซ็นต์การอยู่รอดของลูกผสม เมื่อนำมาข้ามปีกุก

การทดลองที่ 2 การศึกษาความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมในระดับดีเอ็นเอโดยใช้เครื่องหมาย RAPD

1. การเตรียมดีเอ็นเอของกล้ามไม้สกุลหวาย

สกัดดีเอ็นเอจากใบอ่อนของต้นกล้ามไม้สกุลหวาย Doyle and Doyle (1990) ดังนี้

1.1 ถางตัวอย่างพืชที่ไม่เป็นโรค ด้วยน้ำสะอาด 2 – 3 ครั้ง แล้วถางตัวย่นน้ำกลั่น 1 ครั้ง ชั้บให้แห้งแล้วซึ่งตัวอย่างพืช ชนิดละ 0.5 กรัม นำไปปั่นใน liquid nitrogen จนเป็นผงละเอียด

1.2 เตรียม extraction buffer (ดูวิธีการเตรียมในภาคผนวก ฯ) ปริมาตร 5 มิลลิลิตร ในหลอดทดลองขนาด 15 มิลลิลิตร แล้วตักพืชที่บดแล้วจากข้อ 1.1 ใส่ลงในหลอดทดลองที่เตรียมไว้

1.3 นำไปปั่นใน water bath ที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที โดยเบี่ยงหลอดทดลองเบาๆ ทุกๆ 10 นาที

1.4 เติม chloroform-isoamyl alcohol (24:1, v:v) ปริมาตร 5 มิลลิลิตร ลงในหลอดทดลอง เบี่ยงเบาๆ เพื่อให้สารละลายเข้ากันได้ แล้วนำไปปั่นหมุนเร็วที่ความเร็ว 11,000 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 10 นาที

1.5 ดูดสารละลายใส่ส่วนบน (supernatant) ลงในหลอดทดลองหลอดใหม่ให้ได้มากที่สุด จากนั้นเติม isopropanol ปริมาตร 2 ใน 3 ส่วนของสารละลายส่วนใส่ที่ดูดมาได้ เบี่ยงเบาๆ ให้สารละลายเข้ากันได้ แล้วเก็บไว้ในตู้เย็นขั้นคืนเพื่อตากตะกอนดีเอ็นเอ

1.6 นำไปปั่นหมุนเร็วที่ความเร็ว 11,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 10 นาที เพื่อให้ดีเอ็นเอตากตะกอนอยู่ที่ก้นหลอด แล้วเทสารละลายทิ้งไว้เหลือเฉพาะตะกอนดีเอ็นเอ ผึ่งดีเอ็นเอให้แห้งที่อุณหภูมิห้อง

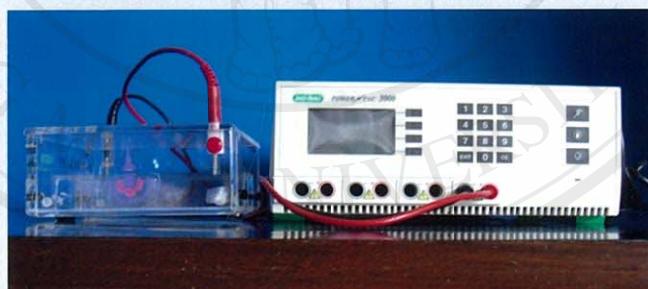
1.7 เติม wash buffer (ดูวิธีการเตรียมในภาคผนวก ฯ) ปริมาตร 10 มิลลิลิตร ดีดหลอดทดลองเบาๆ เพื่อให้ตะกอนดีเอ็นเอเข้ากับสารละลาย แล้วตั้งทิ้งไว้ 20 นาที

1.8 นำไปปั่นหมุนเร็วที่ความเร็ว 11,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 10 นาที เทสารละลายออกให้เหลือเฉพาะตะกอนดีเอ็นเอ ผึ่งดีเอ็นเอให้แห้งที่อุณหภูมิห้อง

1.9 เติม TE buffer (ดูวิธีการเตรียมในภาคผนวก ฯ) ปริมาตร 200 ไมโครลิตร เพื่อละลายตะกอนดีเอ็นเอ จากนั้นนำไปเก็บไว้ที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส เพื่อใช้ในงานทดลองต่อไป

2. การตรวจสอบคุณภาพและปรับความเข้มข้นของดีเอ็นเอ

ประกอบด้วยตัวอย่างที่ใช้ในการเตรียมเจลและหัวเข้าด้วยกัน เตรียม agarose gel เข้มข้น 1.0 % โดยคลาย agarose 1.0 กรัม ใน 1x TBE buffer (คุณวิธีการเตรียมในภาคผนวก ข) 100 มิลลิลิตร หลอมเจลโดยใช้ไมโครเวฟ เขย่าเป็นครั้งคราวให้เจลละลายจนหมดแล้วค่อยๆ เทลงในถาดเจลที่เตรียมไว้ให้เจลหนาประมาณ 5 มิลลิเมตร โดยไม่ให้มีฟองอากาศ ตั้งทิ้งไว้ให้แข็งตัวประมาณ 1 ชั่วโมง จากนั้นค่อยๆ ดึงหัวออก และวน้ำเจลใส่ลงในอ่างโดยให้ด้านที่มีช่องสำหรับหยดตัวอย่างอยู่ด้านข้างลับของอ่าง เท 1x TBE buffer ลงไปให้สูงกว่าผิวเจล 2-3 มิลลิเมตร นำ EZ Load Precision Molecular Mass Standard 5 ไมโครลิตร หยดลงในช่องแรกของแผ่นเจล และผสมดีเอ็นเอที่สกัดได้ 1 ไมโครลิตร ผสมกับ 6x loading dye (คุณวิธีการเตรียมในภาคผนวก ข) หยดลงในช่องถัดไปของแผ่นเจล ปิดฝาอ่างและต่อขั้วไฟฟ้าเข้ากับเครื่องจ่ายกระแสไฟฟ้า (ภาพ 1) ใช้ความต่างศักย์ไฟฟ้า 100 โวลต์ นาน 30 นาที จากนั้นย้อมเจลด้วย ethidium bromide ความเข้มข้น 0.1 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร ก่อนนำไปตรวจสอบบน UV transilluminator พร้อมกับบันทึกภาพโดยใช้ Gel Documentation คำนวณค่าและปรับความเข้มข้นของดีเอ็นเอที่สกัดได้โดยนำลงเจือจางใน TE buffer ให้ได้ความเข้มข้น 5 นาโนกรัมต่อมิโครลิตร ซึ่งเป็นปริมาณดีเอ็นเอต้นแบบ (DNA template) ที่เหมาะสมกับการทำปฏิกิริยา PCR

ภาพ 1 ชุดอุปกรณ์เครื่องอิเล็ก tro โฟร์ซีส

3. การเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอด้วยปฏิกิริยา PCR (Polymerase Chain Reaction)

3.1 องค์ประกอบในปฏิกิริยา PCR

เตรียม reaction mixture ปริมาตร 20 ไมโครลิตร ใน multi ultra PCR tube ขนาด 0.2 มิลลิลิตร ซึ่งในสารละลายดังกล่าวประกอบด้วย 1x PCR buffer, 1.5 mM MgCl₂, 100 μM dNTPs (dCTP, dGTP, dTTP, dATP), 0.8 unit *Taq* DNA polymerase, 100 ng primer, 5 ng DNA template และน้ำกลั่น จากนั้นนำหลอดใส่ลงไปในเครื่อง thermocycler (ภาพ 2)

ภาพ 2 เครื่อง thermocycler ควบคุมปฏิกิริยา PCR

3.2 การทำปฏิกิริยา PCR ใช้วิธีการคัคเปล่งจากวิธีการของ Chen *et al.* (1998) (ตาราง 2)

ตาราง 2 อุณหภูมิ เวลา และจำนวนรอบที่ใช้ในการทำปฏิกิริยา PCR

อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	94	36	72	:	94	42	72	:	72	:	4
เวลา (วินาที)	60	10	10	:	60	45	70	:	240	:	α
จำนวนรอบ (รอบ)		2		:		30		:	1	:	

3.3 ไพรเมอร์ที่ใช้ในการศึกษา

การทดลองนี้เลือกใช้ไพรเมอร์ที่มีความยาว 10 นิวคลีโอไทด์ จากบริษัท Operon Technology Alamada, USA จำนวน 21 หมายเลข ได้แก่ OPF01–20 และ OPD03

4. การตรวจสอบผลผลิตที่ได้จากปฏิกิริยา PCR (PCR product) ด้วยวิธี agarose gel electrophoresis

ประกอบด้วยไพรเมอร์ที่ใช้ในการเตรียมเทเจลและหวีเข้าด้วยกัน เตรียม agarose gel เข้มข้น 1.8 % โดยละลาย agarose 1.8 กรัมใน 1X TBE buffer 100 มิลลิลิตร หลอมเจลโดยใช้ในโคลเวฟ เขย่าเป็นครั้งคราวให้เจลละลายจนหมด แล้วเทลงในถาดเจลที่เตรียมไว้ ให้เจลหนาประมาณ 5 มิลลิเมตร โดยไม่ให้มีฟองอากาศ ตั้งทิ้งไว้ให้แข็งตัวประมาณ 2 ชั่วโมง จากนั้นค่อยๆ ดึงหวีออก นำเจลใส่ลงในอ่างโดยให้ด้านที่มีช่องสำหรับหยดตัวอย่างอยู่ด้านข้างบนของอ่าง เท 1X TBE buffer ลงไปให้สูงกว่าผิวเจล 2-3 มิลลิเมตร นำ DNA Marker 50–2500 คูเบส 5 ในโคลลิตร ผสมกับ 6X loading dye 1 ในโคลลิตร หยดลงไปช่องแรกของแผ่นเจล แล้วผสม PCR product 5 ส่วน กับ 6X loading dye 1 ในโคลลิตร หยดลงไปช่องแรกของแผ่นเจล

ส่วน หยดลงไปในช่องตัดไปของแผ่นเจล ปิดฝาอ่างและต่อขั้วไฟฟ้านำเข้ากับเครื่องข่ายกระแสไฟฟ้า ใช้ความต่างศักย์ 50 โวลต์ นาน 3 ชั่วโมง หรือสังเกตสีของ loading dye อยู่ห่างจากขอบล่างของแผ่นเจลประมาณ 1 นิ้ว จึงปิดเครื่อง ข้อมูลด้วย ethidium bromide ความเข้มข้น 0.1 ไมโครกรัมต่อ มิลลิลิตร โดยเบี่ยงด้วย shaker ตลอดเวลาที่ข้อมูลถูกเจลด้วยน้ำสะอาดก่อนนำไปตรวจสอบผ่าน UV Transilluminator พร้อมบันทึกภาพโดยใช้ Gel Documentation โปรแกรม Gene Snap

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจดูจำนวนแคนดี้เอ็นเอที่ปรากฏและตำแหน่งการปรากฏและไม่ปรากฏแคนดี้เอ็นเอในแบบแผนลายพิมพ์คือเอ็นเอของพ่อ แม่ และลูกผสมชั่วที่ 1 โดยใช้ Gel Documentation โปรแกรม Gene Tools ซึ่งการบันทึกผลใช้ระบบตัวเลข คือ การปรากฏแคนดี้เอ็นเอให้สัญลักษณ์เป็น 1 และถ้าไม่ปรากฏแคนดี้เอ็นเอในตำแหน่งเดียวกันให้สัญลักษณ์เป็น 0 โดยบันทึกทุกตำแหน่งของแคนดี้เอ็นเอในแต่ละไฟรเมอร์ เพื่อนำมาประเมินความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมในระดับคือเอ็นเอระหว่างแม่ พ่อ และลูกผสมชั่วที่ 1

จัดทำโดย ภาควิชาชีวเคมี
จัดทำโดย ภาควิชาชีวเคมี
จัดทำโดย ภาควิชาชีวเคมี

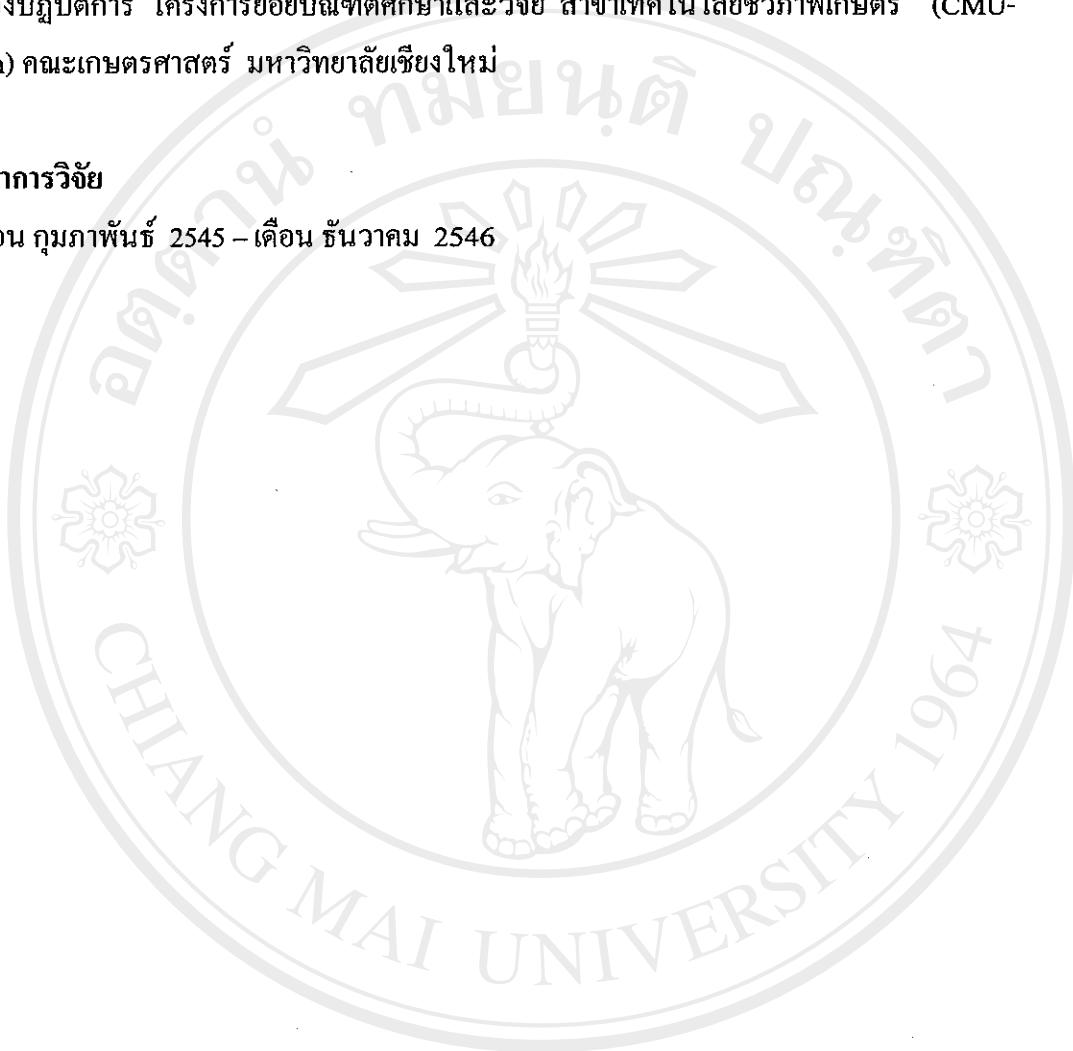
สถานที่ทำงานวิจัย

เรือนเพาชា ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และห้องปฏิบัติการวิเคราะห์เคมี หน่วยวิจัย
เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ห้องปฏิบัติการ โครงการย่อยบัณฑิตศึกษาและวิจัย สาขากองโลหะชีวภาพเกษตร (CMU-Ag Biotech) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาทำการวิจัย

เดือน กุมภาพันธ์ 2545 – เดือน ธันวาคม 2546

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved